

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel, den 03.11.2003
COM(2003) 653 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN
TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

om utvärderingen av gemenskapens fleråriga handlingsplan för att främja en säkrare användning av Internet och ny online-teknik genom att bekämpa olagligt och skadligt innehåll på globala nät, särskilt vad beträffar skydd av barn och minderåriga

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN**

om utvärderingen av gemenskapens fleråriga handlingsplan för att främja en säkrare användning av Internet och ny online-teknik genom att bekämpa olagligt och skadligt innehåll på globala nät, särskilt vad beträffar skydd av barn och minderåriga

(Text av betydelse för EES)

Inledning

Det här meddelandet rör utvärderingen av handlingsplanen för en säkrare användning av Internet 1999-2002, nedan kallad "programmet".

I enlighet med vad som anges i Europaparlamentets och rådets beslut¹, skall handlingsplanen som mål ha att främja en säkrare användning av Internet och att på europeisk nivå verka för en miljö som är gynnsam för utvecklingen av Internetbranschen.

Programmet omfattade fyraårsperioden från och med januari 1999 till december 2002 och hade en referensbudget på 25 miljoner euro. Det genomfördes genom följande tre handlingslinjer:

- Att skapa en säkrare miljö (att skapa ett europeiskt nätverk med telejourer och att uppmuntra självreglering och etiska regler).
- Att utveckla filtrerings- och klassificeringssystem.
- Att uppmuntra åtgärder för att öka medvetenheten.

Under perioden 1999 – 2002 samfinansierades 37 projekt som samlade fler än 130 organisationer. Två servicekontrakt ingicks för rådgivning av självreglerande organ och för informationsutbyte av bästa metoder².

Beslutet ändrades genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1151/2003/EG av den 16 juni 2003³. I det beslutet utvidgades programperioden till 31 december 2004, den preliminära budgeten förstärktes med 13,3 miljoner euro och dessutom ändrades programmets rubrik och omfattning samt dess genomförandeåtgärder.

I det ändrade beslutet sägs i artikel 6.4 att efter fyra år skall kommissionen lämna en rapport - som först skall ha granskats av den kommitté som nämns i artikel 5 - till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, med en utvärdering av resultatet av de insatser som genomförts inom

¹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 276/1999/EG av den 25 januari 1999 om antagande av en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå för att främja en säkrare användning av Internet genom att bekämpa olagligt och skadligt innehåll på globala nät (EGT L 33, 6.2.1999, s. 1).

² Mer information finns på webbplatserna: www.selfregulation.info och www.saferinternet.org.

³ EGT L162, 1.7.2003, s. 1.

ramen för handlingsplanen. Med utgångspunkt i dessa resultat får kommissionen föreslå att riktlinjerna för handlingsplanen justeras.

Utvärderingen utfördes av Technopolis Ltd (Förenade kungariket) som tilldelades uppdraget efter en ansökningsomgång som anordnades av GD Informationssamhället i juli 2002⁴. Själva utvärderingen genomfördes under perioden januari-juni 2003 och utvärderingsrapporten bifogas det här meddelandet.

Målen för utvärderingen

Inom ramen för utvärderingen bedömdes följande aspekter: vilken relevans målen, prioriteringarna och genomförandesätten hade för åtgärden, åtgärdens genomslagskraft och resultat, åtgärdens effektivitet och kostnadseffektivitet, åtgärdens nytta och hållbarhet, orsakssammanhanget mellan använda resurser, utförd verksamhet och förväntade resultat (sambandet mellan de olika stegen i åtgärden) samt de lärdomar som kan dras i fråga om eventuella framtida insatser av liknande slag.

Viktigaste resultat

I utvärderingen betonades den positiva inverkan det nuvarande programmet haft, inte minst i fråga om att främja nätverkssamarbete och att skapa informationskällor i fråga om de problem som är förknippade med säkrare användning av Internet och vilka lösningar som är tänkbara.

Många av slutsatserna i utvärderingen återspeglas i utvidgningen av programmet för perioden 2003-2004. Handlingsplanens nya inriktning i dess utvidgade form får stöd i utvärderingens resultat, främst i fråga om tyngdpunkten på ytterligare innehållsformer, exempelvis rasism, samt införandet av åtgärder som är inriktade på nya kommunikationsformer som icke-hierarkisk filöverföring och 3G-mobiltelefon teknik.

Resultaten i detalj

Mer specifikt fattades följande beslut:

De berörda parterna var överens om att **programmets ursprungliga mål, prioriteringar och genomförandesätt fortfarande gäller**, och att **handlingslinjerna är lämpliga medel** för att uppnå målen.

Utvärderarna anser att det europeiska nätverket av telejourer är extremt viktigt. Programmet har på ett förtjänstfullt sätt bidragit till att ta fram ett antal programvaror för filtrering, även om spridningen av klassificeringssystemen måste förbättras och det rådde oenighet om huruvida filtrering är bästa metoden för att skydda barn. Insatser för att öka medvetenheten kommer även fortsättningsvis att prioriteras. Utvecklingen inom relevanta områden som rör samhället, lagstiftningen och teknik har beaktats. Det sker för närvarande en aktiv integrering av programmet med annan gemenskapsverksamhet i fråga om politiska handlingslinjer.

Programmet har **varit framgångsrikt när det gäller att sätta frågan om att utveckla ett säkrare Internet på EU:s medlemsstaters dagordning. Europeiska kommissionens**

⁴ EGT S 133-103748, 11.7.2002.

framförhållning att ringa in dessa frågor redan tidigt under Internets utvecklingsfas bör erkännas.

I fråga om handlingslinjerna har kommissionen initierat utvecklingen av ett nätverk av telejourer i Europa med associerade medlemmar i USA och Australien, finansierat forskning som skall leda till ökad medvetenhet och där olika typer av användare är inblandade, stimulerat utvecklingen av filtreringssystem, med beaktande av den kulturella och lingvistiska mångfalden i Europa, och slutligen stött utvecklingen av ett internationellt klassificeringssystem. Vilken effekt projekten (i synnerhet filtreringsprojektet) får, kommer att ta viss tid att bedöma.

Den projektutformning, som är typisk för EG, där man sammanför organisationer från olika kulturer och nationaliteter är särskilt användbar för den här programtypen och ger fördelar i form av nätverkssamarbete och ökade kunskaper.

Programmet har varit framgångsrikt i fråga om att förmå de berörda parterna att skapa en ”gemenskap av aktörer”, även om det vore önskvärt med **ökat engagemang från industrins sida** samt från organisationer som sysslar med självreglering och konsumentsammanslutningar.

Rekommendationer

Utvärderingsrapporten innehåller flera rekommendationer under följande rubriker: relevans; genomslagskraft och resultat; effektivitet och kostnadseffektivitet samt nytta och hållbarhet. Nedan följer kommissionens kommentarer till de viktigaste rekommendationerna.

Relevans

1. Rekommendationer: Utvidga prioriterade områden/mål så att de omfattar ny och framväxande kommunikationsteknik, som främst kommer att påverka barnens Internetanvändning (t.ex. 3G-mobiltelefoner). Gå igenom handlingslinjen om filtrerings- och klassificeringssystem. Fortsätt utvecklingen i riktning mot nätverk för att öka medvetenheten i medlemsstaterna.

Kommissionens kommentar: Åtgärdat inom andra fasen (2003-2004) av programmet. Genom den fasen utvidgas programmet till att även omfatta nya teknikslag som 3G-mobiltelefoner, finansieringen på området innehållsfiltrering flyttas i riktning mot benchmarking av programvaror för filtrering och tjänster så att slutanvändare kan få objektiv information, och dessutom inrättas ett europeiskt nätverk för att öka medvetenheten.

2. Rekommendation: De problem som är förknippade med arbetet att skapa ett säkrare Internet är globala. Kommissionen bör även fortsättningsvis samarbeta med parter från tredje land.

Kommissionens kommentar: Kommissionen kommer att använda andra programfasen (2003-2004) av forumet för säkrare Internet som en plattform för kontakter med tredje land. Nätverkssamordnarna kommer bland annat att ha internationella relationer som uppgift.

Genomslagskraft och resultat:

3. Rekommendation: Programmet borde uppmuntra bredare engagemang från Internettjänste- och innehållstillhandahållare och andra relevanta aktörer från industrin.

Kommissionens kommentar: Kommissionen delar denna uppfattning. Telejourerna har redan starkt stöd från industrins håll. De nuvarande projekten för att öka medvetenheten, där man använder ett system med knutpunkter, har visat sig framgångsrika i fråga om att få stöd från industrins sida. Tillvägagångssättet med knutpunkter kommer att spridas genom nätverket för ökad medvetenhet för att öka medvetenheten inom nästa projektrunda 2003-2004. I forumet för säkrare Internet kommer bland andra Internettjänste- och innehållstillhandahållare och andra relevanta aktörer från industrin att delta.

4. Rekommendation: Inom projekten har det redan skapats stora mängder information och material, som bör göras tillgängliga på bred bas.

Kommissionens kommentar: Webbplatsen för handlingsplanen för ett säkrare Internet innehåller information om programmet och länkar till webbplatserna för de viktigaste projekten. Via webbplatsen för "saferinternet.org" har man dessutom direktåtkomst till projektresultaten. Detta kommer även fortsättningsvis att vara en uppgift för samordnaren för nätverket för ökad medvetenhet.

5. Rekommendation: Man bör överväga att gå igenom de befintliga instrumenten mot bakgrund av att uppgiften att skapa ett säkrare Internet är mångfacetterad.

Kommissionens kommentar: De flesta synpunkter på de nuvarande instrumenten kom från icke-statliga organisationer, och rörde regeln om samfinansiering. Samfinansiering används av flera goda skäl: projektets budgetresurser kan öka, det visar uppdragstagarens engagemang och det stöd denne har i sin omgivning (där samfinansieringen kommer från andra källor än uppdragstagarens egna) och slutligen visar det i vilken utsträckning projektet är hållbart.

6. Rekommendation: Programmet bör inriktas på de områden där det förväntas ha störst effekt, dvs. på europeisk/internationell nivå genom nätverkssamarbete och synergieffekter.

Kommissionens kommentar: Det resonemanget ligger bakom de åtgärder som vidtagits i programfasen för år 2003-2004.

Effektivitet och kostnadseffektivitet:

7. Rekommendation: Europeiska kommissionen bör gå igenom de administrativa förfarandena i syfte att anpassa metoderna till de projekt som skall finansieras.

Kommissionens kommentar: Kommissionen är tvungen att använda de instrument som ställs till förfogande och administrera dem i enlighet med den rättsliga grund som fastställs i gemenskapslagstiftningen. Förfarandena är utformade så att projekten övervakas på rätt sätt och att skattebetalarnas pengar används på ett förnuftigt sätt.

8. Rekommendation: I handlingsplanen bör man behandla frågan hur man skall jämka finansieringen av nya telejourer i kandidatländerna med befintliga telejourer i samma budget.

Kommissionens kommentar: Budgeten för telejourer för perioden 2003-2004 har förstärkts så att det blir möjligt att fortsätta finansiera befintliga telejourer och införa nya i anslutarländerna.

9. Rekommendation: Det bör även i framtiden finnas en marknadsbevakning när det gäller frågor som rör lagstiftning, regleringar och etiska riktlinjer.

Kommissionens kommentar: Dessa frågor kommer att tas upp inom forumet för ett säkrare Internet.

Nytta och hållbarhet

10. Rekommendation: Kommissionen bör göra en grundlig genomgång av de genomförande- och stödmekanismer som föreslagits för framtida åtgärder på området. I handlingsplanen måste det tas upp frågor som rör telejourernas hållbarhet och dessutom bör den innehålla en lämpligare finansieringsmodell för jourerna, inte minst med tanke på utvidgningen.

Kommissionens kommentar: Kommissionen är framförallt medveten om vikten av att se till att de investeringar som redan gjorts för att öka Internets säkerhet även fortsättningsvis ger resultat och att maximalt mervärde för Europa uppnås genom framtida åtgärder på området genom att man uppmuntrar nätverkssamarbete i fråga om initiativ i medlemsstaterna.

SLUTSATS

Kommissionen noterar de synpunkter och rekommendationer som utvärderingsrapporten innehåller. Mot bakgrund av kommissionens kommentarer, uppmanar kommissionen Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén till följande:

- (1) Att fortsätta stödja programmets roll i fråga om att främja säkrare användning av Internet och ny online-teknik under perioden 2003 - 2004.
- (2) Att fortsätta en aktiv debatt om bekämpandet av bekämpa olagligt och skadligt innehåll, särskilt vad beträffar skydd av barn och minderåriga.

BILAGA

Slututvärdering av
handlingsplanen för ett säkrare Internet

Slutrapport

Utförd för kommissionens räkning

Technopolis Ltd

Juni 2003

1. SAMMANFATTNING:⁵

1.1 Bakgrund

Det här dokumentet utgör slutrapporten till slututvärderingen av handlingsplanen för ett säkrare Internet. De analyser, slutsatser och rekommendationer som utvärderarna lägger fram grundar sig på information hämtad från olika källor, till exempel underlag för handlingsplanen och projekt inom planen, telefonintervjuer med nyckelaktörer, deltagande vid flera viktiga möten rörande handlingsplanen och en undersökning av projektdeltagarna. Vidare utfördes nio fallstudier. Dessa omfattade åtta projekt (ursprungligen skulle sex fallstudier genomföras, men telejourernas uppbyggnad gjorde det intressantare att granska det övergripande telejourprojektet samt några av de telejourer som finansieras via det projektet eller är kopplade till det) samt tre jämförbara projekt som ligger utanför programmet.

Resultaten från utvärderingen kommer till största delen att användas för redovisning, med inriktning på hur väl målen för handlingsplanen för ett säkrare Internet uppnått i enlighet med vad som sägs i beslutet och i arbetsprogrammet för 1999-2002, samt vilken inverkan planen haft och dess kostnadseffektivitet.

De särskilda frågor som skulle utvärderas var följande:

vilken relevans målen, prioriteringarna och genomförandesätten hade för åtgärden

åtgärdens genomslagskraft och resultat

åtgärdens effektivitet och kostnadseffektivitet

åtgärdens nytta och hållbarhet

orsakssammanhanget mellan använda resurser, utförd verksamhet och förväntade resultat (sambandet mellan de olika stegen i åtgärden)

de lärdomar som kan dras i fråga om eventuella framtida insatser av liknande slag

Syftet med undersökningen var att det skulle dras värdefulla slutsatser om programmets resultat i fråga om ovanstående punkter. Mot bakgrund av kommissionens viktiga verksamhet på det här området, skall undersökningen leda fram till välgrundade och pragmatiska rekommendationer med utvärderingens resultat och synpunkter från projektdeltagarna som underlag.

1.2 Handlingsplanen för ett säkrare Internet

Målet för handlingsplanen var att säkerställa genomförandet av olika europeiska initiativ inriktade på olagligt eller olämpligt innehåll på Internet. För att uppnå målet utformades åtgärden så att den skulle främja icke-lagstiftningsmässiga initiativ som skall ge säkrare användning av Internet.

⁵ En fullständig rapport finns på webbplatsen <http://europa.eu.int/iap>

I det beslut genom vilket åtgärden inrättades fastställdes ett antal åtgärder som delades in i fyra handlingslinjer.

1. Att skapa en säkrare miljö
att skapa ett europeiskt nätverk av telejourer
att uppmuntra självreglering och utveckling av etiska regler
2. Att utveckla filtrerings- och klassificeringssystem
att klarlägga fördelarna med filtrering och klassificering
att underlätta internationella avtal om klassificeringssystem
3. Att uppmuntra åtgärder för att öka medvetenheten
att bana väg för åtgärder för att öka medvetenheten
att stödja genomförandet av åtgärder för att öka medvetenheten
4. Stödåtgärder
att bedöma juridiska konsekvenser
samordning med liknande internationella initiativ

Under perioden 1999-2002 hade handlingsplanen för ett säkrare Internet en budget på 25 miljoner euro.

Inom handlingslinjerna förekom tre huvudsakliga verksamhetstyper:

- Projektstöd, oftast i form av finansiellt stöd för en del av kostnaderna, och vanligen med någon form av transnationellt partnerskap. Löptiden för projekten varierade, men låg i de flesta fall på mellan ett och två år.
- Tjänstekontrakt – åtgärder som finansierades till 100 % och som stödde handlingsplanen, genomförda av externa organisationer.
- Stödåtgärder som var inriktade på de övergripande målen och som främst utfördes eller fick stöd av kommissionen.

Av naturliga skäl har lejonparten av utgifterna inom handlingsplanen gått till projekt.

1.3 Viktigaste slutsatser och rekommendationer

Resultaten från utvärderingen presenteras i sin helhet i kapitel 5 i rapporten. Nedan följer en översikt över de viktigaste slutsatserna och rekommendationerna.

Under utvärderingens lopp har förfarandet för att godkänna utvidgningen av handlingsplanen löpt. Den godkändes av Europaparlamentet som röstade om saken

den 11 mars 2003 och rådet, som röstade den 26 maj 2003⁶. Den utvidgade planen innehåller åtgärder för att uppmuntra informationsutbyte och samordning med berörda aktörer på nationell nivå samt specialbestämmelser för anslutningsländerna. De som verkar på området självreglering kommer att föras ihop genom ett forum för säkrare Internet, som är uppbyggt efter samma mönster som forumet för Internetrelaterad brottslighet (EU cyber-crime forum). Den utvidgade handlingsplanen omfattar många typer av olagligt innehåll eller olagliga handlingar, till exempel rasistiskt materiel, och är utformad så att hänsyn tas till ny online-teknik som mobilt innehåll och bredbandsinnehåll, spel på Internet, icke-hierarkisk filöverföring samt alla typer av realtidskommunikation (chatt-rum och SMS). Nätverken av telejourer kommer även i framtiden att vara programmets viktigaste instrument tillsammans med klassificering av programvaror för filtrering och utveckling av knutpunkter för att öka medvetenheten.

I utvidgningen av handlingsplanen för ett säkrare Internet har hänsyn tagits till många av de slutsatser som drogs i utvärderingen. Dessa upprepas inte i våra rekommendationer, som är mer inriktade på andra frågor eller andra framtida åtgärder som är ett resultat av den nuvarande utvidgningen. Den nya inriktningen på den utvidgade handlingsplanen får starkt stöd av resultaten i utvärderingen, framförallt i fråga om koncentrationen på ytterligare innehållsformer, till exempel rasism, och införandet av åtgärder som är inriktade på nya kommunikationsformer, exempelvis icke-hierarkisk filöverföring och 3G.

1.3.1 Relevans

Slutsatser

- Det rådde allmän enighet bland berörda parter och deltagarna att handlingsplanens ursprungliga mål, prioriteringar och genomförandesätt fortfarande gäller och att de i vissa fall fått mer betydelse än i handlingsplanens inledningsskede.
- Handlingslinjerna ansågs vara lämpliga mekanismer för att uppnå målen.
- De berörda parterna och deltagarna hade kraftigt avvikande åsikter i fråga om vad som borde (och skulle kunna) omfattas av handlingsplanen mot bakgrund av de resurser som ställs till planens förfogande.
- De intervjuade ansåg att det europeiska nätverket av telejourer var extremt viktigt.
- Handlingsplanen ansågs ha varit framgångsrik i fråga om att ta fram programvaror för filtrering. Vissa menade dock att problemet attackerades på ett alltför ensidigt sätt och att programvarorna inte hade fått tillräcklig spridning; en kritik som riktades främst mot klassificeringssystemet.
- Det rådde bred enighet om att handlingsplanen måste fortsätta att vara inriktad på åtgärder för att öka medvetenheten, men att dessa åtgärder främst bör utgöras av utbildningsinsatser.

⁶ EGT L 162, 1.7.2003, s. 1.

- Utvecklingen inom relevanta områden som rör samhället, lagstiftningen och teknik har beaktats i de projekt som finansierats via handlingslinjerna.
- När det gäller kompletterande åtgärder, integreras programmet för närvarande med annan gemenskapsverksamhet på politisk nivå.
- De berörda parterna betonade att problemen förknippade med att försöka uppnå ett säkrare Internet är globala och att man borde fortsätta samarbetet med marknader/tjänstetillhandahållare från tredje land.

Rekommendationer

Att fortsätta övervaka den snabba tekniska utvecklingen och vidta nödvändiga åtgärder.

Att utvidga prioriterade områden/mål så att de omfattar ny och framväxande kommunikationsteknik, som främst kommer att påverka barnens Internetanvändning (t.ex. 3G-mobiltelefoner).

Att erkänna att aktörerna på området kommer från alla delar av världen och att problemen därigenom blir globala, och att fortsätta samarbetet med aktörer från tredje land, exempelvis kandidatländerna samt Ryssland och Ukraina.

Att gå igenom handlingslinjen för filtrerings- och klassificeringssystem.

Att fortsätta arbeta för ett nätverk av knutpunkter för att öka medvetenheten i medlemsstaterna.

1.3.2 Genomslagskraft och resultat

Slutsatserna

De berörda parterna var eniga om att handlingsplanen för ett säkrare Internet hade varit framgångsrikt när det gäller att sätta frågan på dagordningen för EU och medlemsstaterna. Med andra ord har flera nya åtgärder skapats.

De som svarade på undersökningen betonade flera resultat som handlingsplanen lett till. De flesta av dem rörde nätverkssamarbete och ökade kunskaper.

I fråga om telejourer har nya sådana inrättats i nästan samtliga medlemsstater (med undantag av Portugal och än så länge Luxemburg). Det bör dock påpekas att nätverket inleddes under Daphne-programmet.

Filtreringssystem har visserligen funnits redan tidigare i USA, men när handlingsplanen inleddes fanns det mycket få sådana i Europa. Nu däremot finns flerspråkiga, multikulturella europeiska filtreringslösningar i Europa. På klassificeringsområdet saknades standardklassificering av typen ICRA som omfattar fler än 40 olika filtreringskategorier.

Bred användning av filtrerings- och klassificeringssystem utgör fortfarande ett problem. Handlingsplanen har bidragit till flera resultat, som nu måste omvandlas till konkret handling. Utvecklingen sker snabbt på området och det kan komma att

krävas nya lösningar för att klara de problem som ny teknik medför. Den typen av verksamhet kan dock genomföras som FoTU-projekt med kostnadsdelning.

Handlingsplanens svagheter i fråga om dess genomförande gällde, enligt de berörda parterna, främst industrins inblandning. En annan svaghet rörde kommunikationen mellan de olika handlingslinjerna.

Den EG-typiska projektutformningen, där man sammanför organisationer från olika kulturer och nationaliteter är särskilt användbar för den här programtypen eftersom den möjliggör för inblandade parter att dela på erfarenheter och utbyta bästa metoder. Dessutom kan de länder där Internet hittills inte fått något större genomslag få hjälp att i tid bli varse problem och kunna åtgärda dem genom lagstiftning. Slutligen bör standarder för självreglering få ökad betydelse i medlemsstaterna och konsumentorganisationer.

Handlingsplanen för ett säkrare Internet har nått flera olika berörda parter på ett effektivt sätt:

- Planen har varit framgångsrikt när det gäller att sätta frågan om att utveckla ett säkrare Internet på dagordningen för EU och medlemsstaterna.
- På det industriella planet har handlingsplanen lett till att flera Internettjänste- och innehållstillhandahållare tagit ökat ansvar för ett säkrare Internet. Det finns dock fortfarande länder där engagemanget från dessa är för svagt.
- På lagstiftningsområdet och i fråga om rådgivning har handlingsplanen lett till samarbete med berörda parter via projekten och de nationella kommittéerna. Det pågår också ett aktivt samarbete med nationell polis och med Interpol och Europol.

I fråga om förmedlarroller och synergieffekter, har handlingsplanen inneburit att organisationerna på de områdena kopplats samman med andra parter och på så vis skapat en ”gemenskap av aktörer”. Nationella parter har bidragit i större utsträckning än vad som framkommit i tidigare utvärderingar.

Rekommendationer

Programmet bör uppmuntra till fortsatt inblandning från Internettjänste- och innehållstillhandahållare samt andra relevanta aktörer från industrins sida, främst i medlemsstaterna (och kandidatländerna) där deltagandet för närvarande är lågt.

Inom ramen för programmet bör man observera de stora mängder information och material som redan producerats inom projekten och övriga åtgärder och göra dem allmänt tillgängliga.

Man bör överväga en översyn av de befintliga instrumenten mot bakgrund av att uppgiften att skapa ett säkrare Internet är mångfacetterad och dessutom förändras snabbt.

Programmet bör koncentreras till de områden där det kan få störst effekt, vilket på europeisk/internationell nivå kan ske genom nätverkssamarbete och synergieffekter.

1.3.3 Effektivitet och kostnadseffektivitet

Slutsatser

- Finansieringsmodellen för projekten är inte särskilt väl avpassade till de projekttyper som finansierats inom ramen för handlingsplanen för ett säkrare Internet. De tre viktigaste handlingslinjerna utförs på ett sätt som skiljer sig från den vanliga modellen för FoTU-finansiering.
- De flesta inblandade ansåg att förfarandet för genomgång var värdefullt. Dock ansåg projektdeltagarna att de som ansvarade för genomgången var dåligt förberedda vid programmets start; situationen har dock förbättrats.
- Av intervjuerna inom fallstudierna framgår att det finns vissa effektivitetsproblem med stora projektsammanslutningar. Problemen rörde i första hand projekt som syftade till att öka medvetenheten.
- De flesta hade dock goda erfarenheter av de projekt som gick ut på att skapa transnationella partnerskap. Många av projektdeltagarna arbetade med organisationer de kände till sedan tidigare, men ett stort antal nya kontakter har också knutits. Handlingsplanen har framförallt bidragit till att organisationer som tidigare haft få saker gemensamt nu börjat samarbeta. Som exempel kan nämnas icke-statliga organisationer som sysslar med skydd av barn samt programutvecklingsföretag och Internettjänste- och innehållstillhandahållare, dvs. organisationer med mycket olika mål och företagskulturer.
- I fråga om avkastning på investeringarna visar intervjuerna mrf de berörda parterna att telejourerna verkar ha varit en god investering. Filtreringsprojekten får inte samma enhälliga stöd, men slutomdömet kan fällas först när det står klart hur väl projekten spritts. Uppfattningarna om projekten för att öka medvetenheten är ännu mer splittrade och varierar i stort från projekt till projekt. De externa projektbedömningarna välkomnas i allmänhet. Även där gäller dock att det verkliga värdet kommer att utgöras av vilket resultat arbetet får, och det är ännu inte klart.

Rekommendationer

Europeiska kommissionen bör gå igenom de administrativa förfarandena för att anpassa tillvägagångssätten beroende på vilken typ av projekt som skall finansieras.

I handlingsplanen bör det tas upp hur man skall kunna jämka finansieringen av nya telejourer i kandidatländerna med de befintliga telejourerna i samma budget.

Det bör även i framtiden finnas en marknadsbevakning när det gäller frågor som rör lagstiftning, regleringar och etiska riktlinjer.

1.3.4 Nyttan och hållbarhet

Slutsatser

- Skälen till åtgärden är fortfarande aktuella:

- Den tekniska utvecklingen inom kommunikation, framväxandet av nya plattformar och metoder för att utbyta olaglig information fortsätter.
- Från offentligt håll, både nationellt och internationellt, kommer stöd för en bredare spridning av Internet som en nyckel för ekonomisk tillväxt och som hjälp för att utveckla samhället. Följaktligen kommer fler vuxna och barn att få tillgång till Internet.

Medlemsstaterna tillämpar inte enhetliga metoder för att skapa ett säkrare Internet och samordningen av verksamheten varierar kraftigt.

Mycket pekar mot att flera av telejourerna hade blivit verklighet även utan finansiering från Europeiska kommissionen, men att det hade tagit längre tid innan de tagits i drift. Det krävs dock ett internationellt nätverk av telejourer om de skall fungera effektivt.

Europeiska kommissionens framförhållning att ringa in dessa frågor redan tidigt under Internets utvecklingsfas bör erkännas. Kommissionen har initierat utvecklingen av ett nätverk av telejourer i Europa med associerade medlemmar i USA och Australien, finansierat forskning som skall leda till ökad medvetenhet och där olika typer av användare är inblandade, stimulerat utvecklingen av filtreringssystem, med beaktande av den kulturella och lingvistiska mångfalden i Europa, och slutligen stött utvecklingen av ett internationellt klassificeringssystem.

Frågan måste tas upp både internationellt och av medlemsstaterna. Det finns alltså tydliga skäl för att fortsätta den åtgärd som inleddes under handlingsplanen för ett säkrare Internet. Det innebär dock inte att man inom åtgärden måste finansiera samma frågor eller använda samma instrument.

Rekommendationer

Kommissionen bör göra en grundlig genomgång av de genomförande- och stödmekanismer som föreslagits för framtida åtgärder på området.

I handlingsplanen måste det tas upp frågor som rör telejourernas hållbarhet och dessutom bör den innehålla en lämpligare finansieringsmodell för jourerna, inte minst med tanke på utvidgningen.